

Vrienden van het
Koninklijk Nederlands
Instituut te Rome

Nieuws

NIEUWS VAN HET BESTUUR

Cari amici,

Daar is ie dan! De nieuwste nieuwsbrief kwam later dan gepland en is wat dunner dan gebruikelijk. Reden daarvoor is de planning van de komende Vriendendag, die we graag in samenspraak met de ambassadeurs van het KNIR organiseerden, en het gegeven dat we de jury van de Van Woudenbergprijs genoeg tijd wilden bieden om de ingezonden proefschriften te lezen en beoordelen. Inmiddels heeft dat alles zijn beslag gekregen en kijken we uit naar een Vriendendag op zaterdag 2 juli. Op het programma staan onder meer de uitreiking van de Van Woudenberg Dissertatieprijs en een lezing van ondergetekende over een keizerlijke intocht zonder keizer in Byzantijns Rome. Het programma vindt u in deze nieuwsbrief.

Als bestuur zijn wij heel verheugd te kunnen melden dat we Joost Snaterse bereid hebben gevonden ons als nieuw bestuurslid bij te komen staan. Hij stelt zichzelf aan u voor in deze nieuwsbrief.

Helaas moet ik ook berichten dat we afscheid nemen van één van onze bestuursleden. Felix Huygen zal na ruim 3 jaar deel te zijn geweest van ons bestuur terugtreden. Wij zijn hem heel dankbaar voor zijn inspanningen en de fijne samenwerking.

Ik hoop velen van u te zien op 2 juli!

Namens het bestuur,

Maarten van Deventer

Stichting Vrienden van het Koninklijk Nederlands Instituut te Rome

Secretaris: Charlotte van Emstede | Vondelstraat 123 | 2513 ER Den Haag

Ledenadministratie: vrienden.knir leden@gmail.com

IBAN: NL18INGB0001587683 BIC: INGBNL2A t.n.v. St. Vrienden van het Nederlands Instituut te Rome

De gedrukte versie van de Nieuwsbrief is geregistreerd onder nummer p-ISSN 2214-4099,
de digitale versie onder nummer e-ISSN 2667-1522.

VRIEND ZIJN, VRIEND BLIJVEN!

Zoals u weet, worden de activiteiten van de Stichting mogelijk gemaakt door uw jaarlijkse bijdragen. We hopen dan ook dat u, als u nog niet betaald heeft, uw bijdrage voor dit jaar zo spoedig mogelijk wilt overmaken op rekening:

NL18INGB0001587683 (BIC: INGBNL2A)

t.n.v. Stichting Vrienden van het Koninklijk Nederlands Instituut te Rome

De minimum bijdrage bedraagt € 25 voor volwassenen en € 35 voor echtparen of samenwonenden. Voor studenten geldt het aangepaste tarief van €17,50 per jaar. Vindt u het vervelend elk jaar opnieuw de administratie hierop bij te houden? Dan zou u kunnen overwegen een automatische overschrijving in te stellen. Twijfelt u of u uw bijdrage al heeft overgemaakt? Neemt u gerust even contact op via: vrienden.knir leden@gmail.com.

Hartelijk dank!

NIEUW BESTUURSLID: JOOST SNATERSE

Mijn naam is Joost Snaterse en ik ben blij om sinds januari 2022 het bestuur van de Vrienden van het KNIR te mogen komen versterken als algemeen bestuurslid. Toen ik in de zomer van 2014 als student van Nathalie de Haan voor het eerst voet zette in het Instituut (destijds in verbouwing), hoopte ik dat het niet de laatste keer zou zijn! Gelukkig heb ik er daarna nog diverse malen op mogen verblijven voor deelname aan cursussen en voor scriptieonderzoek. Na Geschiedenis en Byzantinistiek te hebben gestudeerd in Nijmegen, München, en Edinburgh, werk sinds 2018 als promovendus aan de Radboud Universiteit, waar ik onderzoek doe naar de geschiedenis van liefdadigheid in laatantieke en vroegmiddeleeuwse steden in het Middellandse Zeegebied. De ontwikkelingen in Rome in de deze periode vormen een belangrijke pijler van mijn onderzoek. Het is dan ook een groot genoegen om ook voor mijn proefschrift als geaffilieerd onderzoeker op het KNIR te kunnen verblijven. Als oud-ambassadeur van het KNIR wil ik mij er de komende jaren onder andere hard voor maken om een nieuwe generatie studenten en jonge onderzoekers te overtuigen om ook Vriend te worden en te blijven. Ik kijk uit naar de samenwerking met de andere bestuursleden en ik hoop veel van de Vrienden van het KNIR beter te leren kennen op één van onze activiteiten.

Joost Snaterse

DE DAG VAN ROME: THUIS IN ITALIË

2 juli 2022, Tolhuistuin Amsterdam

Na twee jaar van afwezigheid organiseren de ambassadeurs van het Koninklijk Nederlands Instituut Rome wederom hun evenement uit liefde voor de Eeuwige Stad! Op zaterdag 2 juli 2022 staat in Tolhuistuin te Amsterdam niet alleen de Nacht, maar de hele Dag in het teken van Rome onder het motto 'thuis in Italië'! Omdat we Italië naar huis halen, en we ons thuis voelen in Italië.

Doe mee aan één van de workshops en de wijnproeverij tijdens het creatieve middagpro-

gramma, schuif aan en geniet van prachtige verhalen over Rome tijdens het diner, en luister naar verschillende, interessante lezingen tijdens het wetenschappelijke avondprogramma. We sluiten de avond af met een pubquiz, dus neem vooral een spiekbriefje mee. Uiteraard geniet je de hele dag van Italiaanse muziek, terwijl Tolhuistuin voor één dag onze *giardino segreto* is.

Een programma voor jong en oud, voor wie het KNIR kent of wilt leren kennen, maar vooral voor iedereen die Rome en Italië een warm hart toedraagt! Ga voor meer informatie en tickets naar <https://tolhuistuin.nl/evenementen/de-dag-van-rome>.

De KNIR-ambassadeurs

DE 'KUNSTKAMERS' VAN HET KNIR

'Italiaans landschap met parasoldennen',
Hendrik Voogd, 1807, olieverf op doek, Rijksmuseum

Misschien is het toeval, misschien is het een masterplan van het secretariaat, maar sinds alle kamers op de tweede verdieping zijn voorzien van een kunstwerk, heb ik vrijwel al mijn tijd op het KNIR doorgebracht in kamer 5: de Voogdkamer. Als je binnenkomt, wordt de volledige muur aan de linkerzijde ingenomen door een print van het schilderij 'Italiaans landschap met parasoldennen' van Hendrik Voogd (1807). Het origineel hangt in het Rijksmuseum, en meet 101,5 bij 138,5 cm – een flink schilderij. Toch bevat de opgeblazen print in kamer 5 me misschien nog beter; het is alsof je zo het landschap in kan wandelen, richting dat statige gebouw in de verte. Als je zin hebt kun je misschien nog wel de heuvel daarachter beklimmen, en daar genieten van de zonsondergang – het is immers al laat in de middag, aan het licht te zien.

Het schilderij is op het KNIR uitstekend op zijn plaats. Hendrik Voogd was lang actief in Italië: hij vertrok in 1788 op 20-jarige leeftijd naar Rome, en bleef in Italië tot aan zijn dood in 1839. Hij ligt begraven op de *Cimitero Acattolico per gli Stranieri al Testaccio*. Zowel zijn schilderijen als zijn tekeningen laten een liefde en fascinatie voor het landschap van de Romeinse *campagna* zien: hij tekende bossen, vergezichten, koeien, geiten en paarden, met hier en daar een verdwaald aquaduct, een tempel of een kerktoren. Zijn werk toont plaatsen in de wijde omgeving van Rome, van de Via Appia tot Tivoli, Castel Gandolfo en Subiaco. Scrollend* door zijn werk in het Rijksmuseum bekriipt je een sterk verlangen om de volgende keer in Rome de wekker eens flink vroeg te zetten, en per bus of boemel de omgeving van Rome in te trekken.

Maar dat is niet het enige. Dat statige gebouw in de verte ziet er bekend uit, voor iedereen die ooit op het KNIR is geweest. Het is de Villa Giulia, oorspronkelijk gebouwd als een zomerverblijf voor paus Julius III (r. 1550-1555). In 1870 kwam het gebouw in handen van de nieuwe Italiaanse staat, en al snel werd besloten het gebouw een functie als museum te geven: sinds 1889 huist hier het *Museo nazionale etrusco di Villa Giulia*

(ETRU). De spectaculaire collectie op het gebied van de archeologie van Etrurië en Latium is absoluut te moeite waard, niet alleen voor archeologen zoals ik. Zeker als je op het KNIR verblijft, is er geen excuus: het museum ligt praktisch op kruipafstand. Als je vanuit kamer 5 uit het raam kijkt, richting het noorden, kijk je direct op het enorme gebouw van de *Accademia di Romania in Rome*, het instituut van de Roemenen. Schuin daarachter, richting het noordwesten, ligt de Villa Giulia.

En dat betekent, inderdaad, dat het schilderij van Voogd niet zomaar een 'Italiaans landschap' is. We zien hier de weelderige tuinen van de Villa Borghese, met uitzicht op de Villa Giulia en de Monte Mario in de verte. Daarmee geeft het schilderij ons een inkijkje in de directe omgeving van het KNIR, meer dan een eeuw voordat het gebouw van het KNIR werd neergezet. In 1807, toen Voogd het schilderij maakte, was dit onderdeel van de *campagna romana*, buiten de muren en de *Porta del Popolo*. Pas vanaf de vroege 20^e eeuw begon de ontwikkeling van de huidige wijk *Flaminio* en de *Valle Giulia*. Tijdens de *Esposizione nazionale italiana* in 1911 werd in de *Valle Giulia* internationale kunst geëxposeerd, en voor deze gelegenheid werd de *Galleria Nazionale d'Arte Moderna* gebouwd. Het museum werd spoedig gevolgd door de verschillende internationale instituten die nog altijd de *Valle Giulia* bevolken, inclusief het KNIR.

Kortom, ik ben het secretariaat – of de voorzienigheid – dankbaar. Een verblijf in kamer 5 zorgt ervoor dat je gelijktijdig in het heden en verleden van de Villa Borghese vertoeft. Zelfs als je per ongeluk een dag het KNIR niet uit bent geweest, kun je genieten van het weelderige groen van de Romeinse *campagna*.

Marleen Termeer

*<https://www.rijksmuseum.nl/nl/zoeken?p=1&ps=12&involvedMaker=Hendrik+Voogd&st=Objects>

Vrienden van het
Koninklijk Nederlands
Instituut te Rome

ZATERDAG 2 JULI 2022

VRIENDENDAG

Het bestuur van de stichting Vrienden van het KNIR nodigt u van harte uit voor de Vriendendag 2022. De Vriendendag vindt plaats op **zaterdag 2 juli** in **Amsterdam** en sluit aan bij de Dag en Nacht van Rome, georganiseerd door de Ambassadeurs van het KNIR. De dag zal bestaan uit een lezing, de uitreiking van de Van Woudenberg Dissertatieprijs 2022, een facultatieve lunch en een gezamenlijk bezoek aan de Dag van Rome in de Tolhuistuin in Amsterdam.

PROGRAMMA VRIENDENDAG 2 JULI 2022

10.00 uur	Ontvangst met koffie en thee
10.30 uur	Opening door de voorzitter Maarten van Deventer
10.40 uur	Nieuws van het KNIR door de directeur Tesse Stek
11.00 uur	Lezing: ' <i>Absentia Maiestatis</i> , dienaren rond een lege troon' door Maarten van Deventer
12.00 uur	Uitreiking Van Woudenberg Dissertatieprijs
12.30 uur	Lunchpauze, facultatief: Italiaanse lunch
14.00 uur	Gezamenlijk bezoek aan de Dag van Rome (kosteloos)
17.00 uur	Aansluitend op de Dag van Rome vindt op dezelfde locatie vanaf 17.00 uur 'Tutti a tavola. Aan tafel in Italië' plaats en vanaf 20.00 uur de NACHT VAN ROME 2022: Thuis in Italië! Voor meer informatie en tickets voor tutti a tavola en de Nacht van Rome , zie: https://tolhuistuin.nl/evenementen/de-dag-van-rome

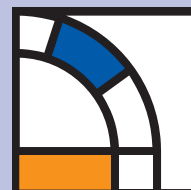
Het definitieve programma inclusief de locatie van de Vriendendag en Italiaanse lunch (facultatief) ontvangt u na aanmelding. Wilt u zich nu al aanmelden voor de Vriendendag, al dan niet inclusief lunch? Dat kan door een mail te sturen naar de secretaris Charlotte van Emstede, cvanemstede@hotmail.com.

De lunch is op eigen kosten en kan in de omgeving plaatsvinden. Het bestuur zal met een restaurant een arrangement voor een Italiaanse lunch afspreken, voor een prijs van € 25,00 per persoon. Indien u gebruik wilt maken van dit arrangement, dient u dit in uw aanmelding per e-mail aan te geven. Betaling van de lunch geschiedt contant aan het begin van de dag zelf.

NIEUWSBRIEF VOORTAAN DIGITAAL ONTVANGEN?

Als Vriend van de Stichting ontvangt u twee keer per jaar een papieren Nieuwsbrief op de deurmat. Wilt u de Nieuwsbrief voortaan liever digitaal ontvangen, als mooi opgemaakt pdf-document? Dat kan! Stuur dan een bericht naar vrienden.knir leden@gmail.com met als onderwerp 'Nieuwsbrief digitaal'.

Vermeld in het bericht op welk e-mail adres – of e-mail adressen in het geval van lidmaatschap voor echtparen of samenwonenden – u de digitale Nieuwsbrief wenst te ontvangen.

Vrienden van het
Koninklijk Nederlands
Instituut te Rome